

Kršćanska sloboda, univerzalni fenomen oslobođenja

Na općoj audijenciji 13.
listopada papa Franjo nastavio
je s katehezom o Pavlovoj
poslanici Galaćanima govoreći
o značenju kršćanske slobode.

14.10.2021.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Na našem putu katehezâ o *Poslanici
Galaćanima* precizirali smo što je po
svetome Pavlu srž slobode: to je
činjenica da smo, smrću i

uskrsnućem Isusa Krista, oslobođeni od ropstva grijeha i smrti. Drugim riječima: slobodni smo zato što smo oslobođeni, oslobođeni po milosti – ta nam sloboda nije kupljena – oslobođeni ljubavlju, koja postaje najvišim i novim zakonom kršćanskoga života. Ljubav: slobodni smo zato što smo besplatno oslobođeni. To je upravo ono ključno.

Danas bih htio istaknuti kako nas ta novost života otvara tome da prihvaćamo svaki narod i kulturu i istodobno otvara svaki narod i kulturu većoj slobodi. Sveti Pavao, naime, kaže da za onoga koji prigrli Krista nije više važno je li Židov ili poganin. Vrijedi samo „vjera ljubavlju djelotvorna“ (*Gal 5, 6*). Vjerovati da smo oslobođeni i vjerovati u Isusa Krista koji nas je oslobodio: to je vjera ljubavlju djelotvorna. Oni koji su Pavla ocrnjivali i klevetali – ti fundamentalisti koji su došli tamo –

napadali su ga zbog te novosti, držeći da je on zauzimao taj stav zbog pastoralnog oportunizma, to jest „zato da se svima svidi“, svodeći na najmanju moguću mjeru zahtjeve koji dolaze iz njegove najstrože vjerske tradicije. Isto govore i današnji fundamentalisti: povijest se uvijek ponavlja. Kao što se vidi, kritika na račun svake evanđeoske novosti nije nešto svojstveno samo našim danima, već iza sebe ima dugu povijest. Pavao, međutim, ne šuti. Odgovara *parezijom* (*parresia*) – grčki izraz koji znači hrabrost, snaga – i kaže: „Doista, nastojim li ovo pridobiti ljude ili Boga? Ili idem li za tim da ljudima ugodim? Kad bih sveudilj nastojao ljudima ugađati, ne bih bio Kristov sluga“ (*Gal* 1, 10). Već se u svojoj Prvoj poslanici Solunjanima slično izrazio rekavši da se u svojem propovijedanju nije nikada služio „ni laskavom riječju ni [...] prikrivenom pohlepom. Niti smo od ljudi iskali slavu“ (*1 Sol* 2, 5-6), što

je zapravo prijetvornost, vjera koja zapravo nije vjera, već svjetovnost.

Pavlova se misao još jednom pokazuje dubokom i nadahnutom. Prihvatiti vjeru po njemu podrazumijeva odreći se ne srca kulturâ i tradicijâ, nego samo onoga što može zapriečiti novost i čistoću evanđelja. Jer sloboda koju nam je Gospodin stekao svojom smrću i uskrsnućem ne ulazi u konflikt s kulturama, s tradicijama koje smo primili, već, štoviše, u njih unosi slobodu, oslobađajuću novost, a to je novost evanđelja. Oslobođenje stečeno krštenjem, naime, omogućuje nam steći puno dostojanstvo djece Božje, tako da, dok ostajemo čvrsto ukorijenjeni u našim kulturnim tradicijama, istodobno se otvaramo univerzalizmu vjere koja ulazi u svaku kulturu, prepoznaje klice istine koje su u njoj prisutne i razvija ih privodeći punini dobro koje je u

njima sadržano. Prihvatiti da smo oslobođeni od Krista – njegovom mukom, njegovom smrću, njegovim uskrsnućem – znači prihvatiti i privoditi punini također različite tradicije svakog naroda. Prava punina.

U pozivu na slobodu otkrivamo pravi smisao inkulturacije evanđelja. A koji je to pravi smisao? Odgovor glasi: biti sposobni naviještati Radosnu vijest Krista Spasitelja poštujući ono što je dobro i istinito u kulturama. To nije nimalo lako! Vrebaju mnoge napasti gdje se želi nametati vlastiti model života kao da bi on bio najrazvijeniji i najpoželjniji. Kolike su samo pogreške učinjene u povijesti evangelizacije kad se htjelo nametati samo jedan kulturni model! Jednolikost kao pravilo života nije kršćanska! Jedinstvo da, ali jednolikost ne! Kadikad se nije prezalo ni od pribjegavanja nasilju u nastojanju da se nametne vlastito

gledište. Sjetimo se ratova. Na taj se način Crkvu lišavalo bogatstva mnogih lokalnih izraza koji nose sa sobom kulturnu tradiciju cijelih naroda. Ali to je sušta suprotnost kršćanskoj slobodi! Pada mi na pamet, primjerice, kad se afirmiralo način vršenja apostolata u Kini s ocem Riccijem ili u Indiji s ocem De Nobilijem. ... [Bilo je onih koji su govorili]: „Ne, to nije kršćanski!“ Dà, to je kršćanski, to je u kulturi naroda.

Ukratko, Pavlova vizija slobode sva je obasjana svjetlom i obogaćena Kristovim otajstvom, koji se u svojem utjelovljenju – podsjeća Drugi vatikanski koncil – u stanovitom smislu sjedinio sa svakim čovjekom (usp. past. konstitucija *Gaudium et spes*, 22). I to znači da ne postoji jednolikost, nego, naprotiv, raznolikost, različitost u jedinstvu. Otud dolazi dužnost poštivanja kulturnog porijekla svakog čovjeka, dopuštajući mu jedan prostor

slobode koji nije ograničen nikakvim nametanjem koje diktira isključivo jedna prevladavajuća kultura. To znači za sebe reći da smo katolici, reći da smo Katolička crkva: to nije sociološki termin po kojem se razlikujemo od ostalih kršćana. Katolik je pridjev koji znači univerzalni, sveopći: katolicitet, univerzalnost. Sveopća Crkva, to jest katolička, znači da Crkva ima u samoj sebi, u samoj svojoj naravi, otvorenost svim narodima i kulturama svih vremena, jer Krist je rođen, umro i uskrsnuo za sve.

Kultura je, uostalom, po samoj svojoj naravi u stalnoj preobrazbi. Sjetimo se samo kako smo pozvani naviještati evanđelje u ovom povijesnom trenutku velikih kulturnih promjena, gdje se čini kao da prevladava sve naprednija tehnologija. Kad bismo htjeli govoriti o vjeri kao što se činilo u prethodnim stoljećima izložili bismo se opasnosti da nas novi

naraštaji ne razumiju. Sloboda kršćanske vjere – kršćanska sloboda – ne označava statičnu viziju života i kulture, nego dinamičnu viziju, dinamičnu viziju također tradicije. Tradicija raste, ali uvijek s istom naravi. Ne umišljajmo si zato da smo ušli u posjed slobode. Mi smo primili tek dar koji nam je čuvati. Sama sloboda, ponajprije, traži od svakoga od nas da budemo na stalnom putu, usmjereni prema svojoj punini. To je stanje hodočasnikâ, to je stanje putnikâ, u jednom stalnom izlasku: oslobođeni ropstva kako bismo kročili prema punini slobode. I to je veliki dar koji nam je dao Gospodin Isus. Gospodin nas je besplatno oslobodio ropstva i doveo nas na put kako bismo hodili u punoj slobodi.

dev.opusdei.org/hr-hr/article/krscanska-
sloboda-univerzalni-fenomen-
oslobodenja/ (8.08.2025.)